

РОЗДІЛ 4. ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ ТА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Андріїв Богдан Євстафійович

Новий муніципалізм: глобальна «політика на основі місця»

УДК 323.172
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-5.14>

Андріїв Богдан Євстафійович
аспірант кафедри міжнародної політики
Ужгородського національного
університету
вул. Університетська, 14,
Ужгород, Україна
ORCID: 0000-0002-0254-6512

В статті пропонується аналіз тенденцій розвитку нового муніципалізму – ідеології всесвітнього соціального руху, орієнтованого на демократичні перетворення національної держави та економіки, на основі політики згуртування, залучення населення в активні форми місцевої взаємодії. Глобальна стратегія управління утворенням урбанізованих поліцентричних мереж мегаполісів і регіонів, розвитком транснаціональних мереж та зв'язків в контексті державних реформ муніципального управління та сприяння глобальній «політиці на основі місця» реалізується завдяки твердженню муніципалізму та форм міжмуніципального співробітництва на основі інтернаціоналізму, революції деволуції. Проблема формування нового типу муніципального управління, як і проблема укріплення місцевого самоврядування постають як комплекс питань логіки центр-периферійних відносин, міжміського співробітництва та парадипломатії, фінансової спроможності підтримки інновацій. В статті зазначено, що висхідний «міжнародний муніципалізм», де домінують європейські та трансатлантичні муніципальні зв'язки, був формально організованим ще на початку 20-х рр. XIX ст., але зусилля розвитку координованої стратегії управління муніципалітетів та регіонів (CEMR). Сьогодні муніципалізм розвивається через поширення міжміських мереж і міжнародних асоціацій, таких як Глобальна конференція URBAN FUTURE, TheMayor.EU, Friends of Europe, URBACT, USE (Urban Sustainability Exchange), Cities Today, мережа «Євроміста» та ін. В статті розглянуті програми ЄС щодо розвитку міжмуніципального співробітництва, зокрема рух «Новий європейський Баугауз», а також вплив реформ деволуції на зміни в системі центр-периферійних відносин, що проявляються в розвитку транснаціональних мереж єврорайонів, систем твіннінгу – побратимських відносин внутрішньоєвропейського і міжконтинентального типу.

Ключові слова: міська політика, міжмуніципальне співробітництво, муніципалізм, локалізм, твіннінг, політичний процес.

Актуальною з практичною точки зору і важливою в контексті розвитку вітчизняної теоретичної основи муніципальних реформ є проблематика локалізму та муніципалізму. Глобальна стратегія управління утворенням урбанізованих поліцентричних мереж мегаполісів і регіонів, розвитком транснаціональних мереж та зв'язків в контексті державних реформ муніципальним управлінням (municipal statecraft) та сприяння твердженню глобальної «політики на основі місця» актуалізує тематику дослідження муніципальних інтернаціоналізму та дипломатії, глобальної «революції деволуції» [1; 34].

Сучасні міста, які є центрами індустріального та постіндустріального технологічного розвитку, підприємницького розвитку, зміцнення регіонального потенціалу в глобальних ланцюгах конкурентоздатності мають добре налагоджені підприємницькі інструменти (державно-приватні інвестиційні підприємства, муніципальні спекуляції нерухомістю, брендінг місць, міжміську конкуренцію), але ці

інструменти використовуються для реалізації ряду цілей і паралельно з метою економічного зростання в широкому експериментальному плані, їх метою є створення політичного простору як для міжміської конкуренції, так і для дипломатії. Це свідчить про активне втручання муніципалітетів у розвиток. Це не лише реагування на екзогенні імперативи (наприклад, у відповідь на міжміську конкуренцію чи пробіли в доходах, залишені національною децентралізацією), але й прагнення визначити логіку управління на основі місцевих інтересів включно.

Проблема формування нового типу муніципального управління з боку держави, як і проблема внутрішнього укріплення місцевого самоврядування постають як комплекс питань: 1) питання логіки центр-периферійних відносин; 2) питання міжміського співробітництва та парадипломатії; 3) питання фінансової спроможності підтримки інновацій.

Відтак, **метою** даного дослідження є визначення специфіки реформ муніципальним управ-

лінням в розвинутих державах світу в умовах реалізації глобальної «політики на основі місця» та «революції деволюції».

Історіографічну основу дослідження формують праці дослідників в сфері муніципальної політики, державного управління, політології та міжнародних відносин, а саме, праці Дж. Булпітта [8], П. Бонгерса та Д. МакКаллума [4], М. Бонтенбала та П. Ван Ліндерта [5], Р. Кремера та А. де Брюїна [22], А. Дюпюї, С. Евена та М. Хебберна [26; 27], Дж. Лофлана [35], Д. Массі [36], М. Шумана [40; 41], спрямовані на аналіз форм співпраці між містами, в тому числі форм міжнародного партнерства та парадипломатії в умовах подолання розриву між глобальним та місцевим.

Цінність представляють праці авторів, які досліджували реформи деволюції та політику національних держав в процесі розвитку муніципалізму як ідеології реконструкції глобальної системи: А. Конвері [20]; Дж. Бредбері [7]; С. Айрес, М. Фліндерса та М. Сендфорда [1], а також авторів, які досліджували стратегії реалізації інновацій в контексті можливостей підприємницької діяльності міст – Дж. Лауермана [34], Б. Рассела [39], М. Томпсона [44]. Значимі праці Е. Кемпбелла [9] та А. Кокрана [19], Т. Холла та П. Хаббарда [30], Х. Гоббса [31], Дж. Кінкейда [32], А. Кірбі та С. Марстона та К. Сішолза [33], Н. Кларка [16; 17], В. Зелінського [50], які досліджували історію партнерських відносин та підписання міжміських угод, а також природу муніципального співробітництва та дипломатії сучасного типу.

Британський дослідник М. Томпсон в праці «Що нового в Новому Муніципалізмі?» дає таке визначення «нового муніципалізму»: «це всесвітній соціальний рух, який формується як спрямованість на демократичні перетворення національної держави та економіки, і який виник як виклик неоліберальним умовам, у відповідь на неоліберальну економіку... Наприклад у 2015 р. в більшості великих міст Іспанії громадські платформи, такі як «Barcelona En Comú» та інші, мобілізували населення для контролю над діяльністю органів місцевої влади, з метою більш активної взаємодії» [44]. Так, в 2017 р. в Барселоні відбулася перша міжнародна зустріч мережі «Безстрашні міста» (Fearless Cities network) – «вечірка для так званого «нового муніципалітету» [39, с. 2]), яка зібрала близько 700 учасників і 100 громадян платформи зі 180 міст та 40 країн, що були орієнтовані на демократичне перетворення міст, протистояння нерівності, дефіциту демократії та соціальній несправедливості [6]. М. Томпсон стверджує, що сучасна демократична автономія муніципалітетів (від міських парафій до столичних округів і до міст-регіонів) над політичним та економічним життям стосовно до національної держави – відроджується і переосмислюється як «авангард, агент глобального управління»

[44]. Попри різноманітність нових муніципалістів об'єднують дві відмінні риси: 1) використання міського чи муніципального масштабу для досягнення стратегічних цілей; 2) ці стратегічні цілі відрізняються від «прагматичних» та «підприємницьких», оскільки сам рух визнається реактивною відповіддю на неоліберальний урбанізм жорсткої економії, на суперечливі, експансивні програми трансформації державно-капіталістичних соціальних відносин [44, с. 2]. М. Томпсон, як і К. Карсон, вважає, що «новий муніципалізм» будується на ідеології анархо-екосоціалістичного бачення американського радикального соціолога, лібертарного соціаліста Мюррея Букчіна (1921–2006) щодо «лібертаріанського муніципалізму» і проявляється, наприклад, в таких глобальних рухах як «Солідарність Джексона», орієнтованих на демократизацію суспільства та соціалізацію виробництва (створення економіки солідарності в Джексоні в штаті Міссісіпі на основі мережі кооперативів, які надають комунальні послуги, та демократично керованих підприємств, які належать робітникам) [6; 10; 21].

Цей висхідний «міжнародний муніципалізм», де домінують європейські та трансатлантичні муніципальні зв'язки, став формально організованим на початку 20-х рр. XIX ст., наприклад, на думку Р. Догліані саме в першій половині XX ст. відбулося становлення муніципалізму як ідеології транснаціоналізації співробітництва міст [23], хоча найперший досвід формування таких зв'язків в Європі пов'язують із IX ст. (836 р.), коли було встановлено союз німецького міста Падерборн і французького міста Ле-Ман як «парадипломатичний» [42]. Міжнародні зусилля розвитку координованої стратегії управління міськими та муніципальними мережами проявилися в 1913 р. на Міжнародній виставці в Генті і призвели до утворення Міжнародного союзу місцевих органів влади (The Union Internationale des Villes/International Union of Local Authorities, (UIV) [23; 27]. Міжнародний союз міст (Union Internationale des Villes, UIV) у 1928 р. став Міжнародним союзом місцевих органів влади, IULA). У 1957 р. представники міст-побратимів створили Всесвітню федерацію поріднених міст (Fédération mondiale des villes jumelées, FMVJ), а наприкінці 80-х рр. перейменували в Міжнародну федерацію об'єднаних міст (Fédération mondiale des cités unies, FMCU). У 1985 р. президент Регіональної ради Іль-де-Франс Мішель Жиро скликав установчий конгрес організації Метрополіс [38], в якому взяли участь 14 міст-засновників. У 2004 р. Міжнародним союзом місцевих органів влади (IULA), Міжнародна федерація об'єднаних міст (FMCU) та Метрополіс – домовились об'єднатись для створення єдиної організації UCLG, але в її складі утворюють окремі сектори. Наприклад, на сайті сектору Метрополіс зазначається: «це гло-

бальна мережа великих міст і столичних районів, яка нараховує 138 членів по всьому світу та працює як секція Всесвітньої організації об'єднаних міст і місцевих органів влади (UCLG). Метрополіс служить місцем для набуття досвіду світовими політичними лідерами, політиками та практиками, аналізу кращої практики та ...покращення ефективності мегаполісів у вирішенні викликів, властивих міській реальності, зосередивши зусилля на проведенні міської дипломатії» [38]. В Плані дій на 2021–2023 рр. Метрополіса вказується, що за даними ООН, 55% населення світу живе в містах, і очікується, що ця частка зросте до 68% до 2050 року... тому важливим є визначення програм розвитку в межах трьох основних напрямів: 1) посилення глобального лідерства в дипломатії та адвокації у великих містах; 2) створення адаптаційних можливостей для міського управління; 3) розвиток культури підзвітності та сталого внутрішнього управління [37, с. 25].

Сьогодні міжнародний муніципалізм розвивається через поширення міжміських мереж (inter-urban networks) і міжнародних асоціацій, таких як Глобальна конференція URBAN FUTURE [47], європейський портал для міст і громадян TheMayor.EU [43], інноваційний аналітичний центр в Брюсселі з питань розвитку міської політики Friends of Europe [29], європейська програма обміну та навчання, яка сприяє сталому розвитку міст URBACT (об'єднує 83 мережі міст, 678 міст-партнерів в ЄС) [46], онлайн-платформа, присвячена сприянню сталому розвитку міст – USE (Urban Sustainability Exchange)[48], провідна платформа новин про міську мобільність та інновації, яка охоплює міжнародну аудиторію керівників міст – Cities Today [13], мережа «Євроміста» (Eurocities) – це мережа, що існує з 1986 р. з понад 200 міст у 38 країнах, що представляють 130 мільйонів людей, «які працюють разом, щоб забезпечити хорошу якість життя для всіх» [25] та Всесвітня організація «Об'єднані міста та органи самоврядування» «United Cities and Local Governments» (UCLG) – «глобальна мережа міст і місцевих, регіональних і столичних органів влади та їх асоціацій, що прагне представляти, захищати і посилювати голос місцевих і регіональних органів влади, що діє з 1913 р. з початку формування Міжнародного союзу міст (UIV) на Всесвітній виставці в Генті (Бельгія) і до сьогодні як представлена 7 регіональними відділеннями: в Африці (UCLG Africa), в Азії та Тихого океану (UCLG-ASPAC), в Євразії (UCLG-Eurasia), в Латинській Америці (Латиноамериканська координація місцевих органів влади за єдність у різноманітності, CORDIAL), в регіоні Близького Сходу та Західної Азії (UCLG -MEWA) та в Північній Америці (UCLG NORAM), в Європі – Радою Європейських муніципалітетів та регіонів (CEMR), а також секцією великих міст (Метрополісів, Metropolis), і сек-

цією регіональних органів влади (Форум регіонів або UCLG Regions)» [45; 49, с. 22]. Всі ці структури є партнерами і розвивають міжорганізаційне співробітництво. Наприклад, Eurocities і Cities Today мають угоду про медіа-партнерство з квітня 2013 року. Видання Cities Today надає аналіз, тематичні дослідження та описує транспорт, енергетику, будівництво, громадську безпеку, інфраструктуру, планування, фінанси та використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку міст та їх управління. У 2021 р. європейський портал для міст і громадян TheMayor.EU отримав «Премію європейського громадянина» Європейського парламенту з підвищення прозорості в сфері діяльності органів місцевої влади для покращення поінформованості платників податків про передовий досвід на місцевому, регіональному рівнях і рівні ЄС, поширення цінностей транскордонного співробітництва та відповідного управління на місцевому рівні.

Портал TheMayor.EU містить, зокрема, інформацію про «місто, що зростає», «розумне місто», «зелене місто», «соціальне місто», «Новий європейський Баугауз» - інформацію про співпрацю міст ЄС в межах проєкту Комісії ЄС «Лабораторія нового європейського Баугаузу» (New European Bauhaus Lab (NEB)), а також інформацію «Mayor of Europe™» - інформацію про реалізацію ініціативи Асоціації Euro Advance через www.TheMayor.EU та Brand PR, де щомісяця видання висвітлюють роботу чергового мера ЄС, який демонстрував зразкову роботу, самовідданість та інноваційні підходи в таких галузях, як «Розумне місто», «Стійкий розвиток», «Інновації», «Цифровізація» та інших. Видання містить інформацію щодо міських інновацій. Наприклад, «бельгійське місто Брюгге в 2022 р. перетворило 90 вулиць міста в зони, де автомобілі повинні поступитися місцем велосипедистам», «Встановлення енергоощадного освітлення в місті Плевен (Болгарія) знизило щомісячне споживання енергії на 40%», «розумні термостати допомагають Гамбургу скоротити споживання тепла на 30%», «домогосподарства, що виробляють електроенергію, можуть забезпечити 10% від загального споживання в Латвії», «передові послуги повітряної мобільності завдяки Advanced Air Mobility (AAM), яка розвиває міську екосистему повітряної мобільності з використанням електричного літака з вертикальним зльотом і посадкою (eVTOL) – стануть реальністю в італійській столиці до 2024 року, де створюють перший вертипорт» та ін.

Наприклад, у вересні 2019 р. Європейська Комісія аносувала запуск хвилі нових ініціатив на підтримку руху на шляху до більш стабільної та інклюзивної Європи – «Новий Баугауз». Назва «Баугауз» заснована на грі слів: в цьому словосполученні перша частина (Bau від нім. – будівництво, будівництво,) розуміється в діяльнісно-філософ-

ському аспекті, а друга (Haus як будинок, будівля) як об'єкт застосування творчих сил. З 1919 по 1933 рр. таку назву мав відомий навчальний заклад – архітектурна та художньо-промислова школа в Німеччині, що виникла як експериментальна школа-майстерня з новою системою підготовки майстра на основі «Маніфесту Баугауза» (1919) написаного Вальтером Гропіусом, в якому були заявлені ідеї нового мистецтва, що остаточно порвав з академізмом. Школа позначила основні засади архітектури ХХ ст. і справила важливий вплив на формування різних концепцій мистецтва ХХ ст. такі як модернізм, мінімалізм, функціоналізм. Анонсуючи рух «New European Bauhaus» Єврокомісія виділила 85 мільйонів євро на фінансування проєктів в рамках програми Horizon Europe (або дослідження та інновації), програми LIFE (екологічні та кліматичні дії) і Європейського фонду регіонального розвитку [3]. Нова європейська лабораторія Баугауза заснована як аналітичний центр для створення та тестування нових інструментів, рішень і політичних рекомендацій для розвитку міст як центрів співпраці. Єврокомісія просуває підхід Нового Баугаузу на регіональному рівні та пропонує державам-членам включити вагність цього руху в свої стратегії відновлення після Covid, так само як і просування нового бачення європейських інститутів, концептуалізації загальної європейської культури, архітектури та дизайну, в тому числі «зеленого курсу» та «низьковуглецевих рішень» на основі трьох основних принципів «нового європейського Баугауза»: *інклюзивність* («доступні простори, де можливим є діалог між різними культурами, дисциплінами, статями та віком, що може збагатити суспільство. Це також означає більш інклюзивну економіку, де багатство розподілене, а приміщення доступні за ціною»), *стійкий розвиток* («рішення, які пов'язують наше штучне середовище та екосистеми планети. Це означає створення регенеративних підходів, натхненних природними циклами, які поповнюють ресурси та захищають біорізноманіття»), *естетика* («збагачення життя через культуру та використання різноманітності як можливості вчитися один в одного. Це також означає, що рушійним принципом всіх проєктів є розподіл стилю і функціональності») [3].

У період 2014–2020 рр. міське вимірювання було розміщене в самому центрі «політики згуртування» ЄС: понад 115 млрд євро з ресурсів Європейського фонду регіонального розвитку (European Regional Development Fund, ERDF) було інвестовано в міські райони, 17 млрд євро з ERDF були виділені на стратегії стійкого розвитку міст. Понад 900 міст отримали можливість реалізувати ці комплексні стратегії стійкого розвитку [24]. Політика згуртування в ЄС у 2021–2027 рр. передбачає подальше інвестування місцевих реформ за п'ятьма політичними цілями (1) більш розумної, (2)

більш екологічної, (3) пов'язаної та (4) соціальної Європи, а також нової наскрізної мети (5) зробити Європу ближчою до громадян шляхом інтеграції на місцевому рівні як стратегії територіального розвитку у всьому ЄС.

Відтак, діалог міст на основі двосторонніх угод, як і на основі входження та участі в програмах співпраці міжнародних організацій, ЄС щодо «згуртування» формується як співпраця, обмін досвідом, технологіями якісного управління. Політична деволуція від національних держав до муніципалітетів розгортається в усьому світі як революція деволуції. І водночас муніципальні органи влади під демократичним тиском і на основі неоліберальної логіки експериментують з новими формами спільного виробництва, переходячи від регуляторних ролей до таких, що стимулюють. Міста як «партнери» держави в «новому муніципалізмі», на думку М. Томпсона, ре-політизують транснаціональні відносини, розвивають постполітичну мобільність, автономізм та солідарність, що призводить до переосмислення державних та економічних відносин [44].

В 2002 р. Р. Флорида в праці «Повстання креативного класу» розглядаючи муніципальні органи влади як такі, що відстають, що потребують перепозиціонування в постфордистській економіці, акцентував, що залучення містами талановитих і творчих людей для сучасного бізнесу є тим самим, що доступ до вугілля та залізної руди для виробництва сталі. Ті міста, в яких компанії вирішать розміститися визначають нову конфігурацію конкуренції [28]. Дж. Лауерман, розглядаючи підприємницькі тактики міст в контексті муніципальної державної політики (municipal statecraft) вказує, що через рецесію та жорстку економію муніципальна політика дедалі частіше впроваджує підприємницькі практики до багатьох планів управління ..., оцінює свої портфелі як спекулятивними, так і експериментальними способами, і кидає виклик висхідним наративам про міжміську конкуренцію через міжміську дипломатію [34].

Історичну лінзу щодо аналізу «тихої революції деволуції» представив ще в 1983 р. Джим Булпітт в праці «Території та влади в Сполученому Королівстві» [1, с. 853; 8]. Для Булпітта національна територіальна політика характеризувалася відносинами між «центром» та «периферією». Центр визначався як «політико-адміністративне утворення з вищих міністрів і вищих державних службовців», а «периферія, зазвичай, з погляду центру, була всіма іншими місцями [8, с. 3]. При цьому він провів різницю між «високою політикою» і «низькою політикою», де перша пов'язана з питаннями, які вважаються прерогативою центру, і можуть включати, наприклад, макроекономічну політику та повноваження щодо збору податків, а друга – охоплює ті залишкові питання, які залишають на

відкуп периферійним інтересам. Булпітт стверджував, що операційний код центру визначається насамперед його прагненням до автономії щодо високої політики та надання контролю периферії над низькою політикою. Він описав поділ влади між центром/периферією та високою/низькою політикою як «подвійну політію» (Dual Polity) [8, с. 3].

Ця теза надалі отримала розвиток як «багаторівневе управління» та «поліцентричне управління», «багаторівневе врядування» та «поліцентричне управління». Концепція Дж. Булпітта отримала значення для сучасності, оскільки пропонує історично обґрунтовану основу для аналізу проблем та змін у відносинах між центром та периферією. Булпітт припустив, що центр, що прагне панування, шукатиме 1) гегемоністську юніоністську культуру; 2) конституцію, що перешкоджатиме артикуляції інтересів периферії; 3) бюрократію з сильним територіальним проникненням; 4) масову партійну систему, контрольовану центральними політиками; 5) економічні ресурси, необхідні для до периферійної політики.

Щодо реалізації та підтримки територіального кодексу, національний центральний уряд, на думку Дж. Булпітта, міг би прийняти 1) *стратегію невтручання* (передбачає байдужість до контролю за економічною та соціальною відповідальністю); 2) *стратегію просування* «на поруки» (потребує централізованого втручання, але може бути дорогою); 3) *стратегію незалежного регулювання* (передбачає управління з відривом і може мати договірні характеристики). Центр може застосовувати різні стратегії на різних периферіях, і перелічені наміри можуть бути спрямовані на отримання різних результатів [8, с. 63].

Визначаючи типологію моделей центр-периферійних відносин, Дж. Булпітт вказує, що 1) *модель центральної автономії* спрямована на створення структури територіальної політики, в якій центр готовий надати значну «оперативну автономію» периферійним урядам та політичним організаціям, якщо вони не заперечують його автономію у питаннях «високої політики» [8, с. 65]. Це передбачає, наприклад, здатність від імені «суду» ізолювати центр від периферійного проникнення у важливі питання; 2) *модель столичних переговорів* передбачає більше «втручання у справи центру, але часто у формі співробітництва і, як правило, тільки з питань, що становлять інтерес для периферії» [7, с. 568]; 3) *модель центральної влади* описує ситуацію, коли може існувати деяка периферійна підтримка мандату центру, але існує постійна потреба в центральному твердженні на периферії; 4) *модель примусової влади* передбачає систематичне центральне втручання та використання загроз. Ця модель є ресурсомісткою, нестабільною та не є демократичною. На думку Булпітта, характер конкретних відносин

чи моделі зумовлений прагматичною політикою, необхідністю встановити ефективні та пропорційні відносини. Так, в прогнозованій Булпіттом довгостроковій перспективі територіальної політики Сполученого Королівства, він визначив «*модель центральної автономії*» як модель відносин між центром та периферією, що домінує протягом як мінімум трьох століть. Британське територіальне управління – це історія спадкоємності, а не змін, заснованих на визнанні «подвійності політії», оскільки національний уряд волів концентруватися на «високій політиці».

Дослідники – А. Конвері [20], Дж. Бредбері [7], С. Айрес, М. Фліндерс та М. Сендфорд [1], які застосували концепцію Булпітта для аналізу відносин центру Сполученого королівства та периферії – Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії доводять, що модель центральної автономії залишається домінуючою і зараз. На думку С. Айрес, М. Фліндерса та М. Сендфорда, рішення щодо управління були «послідовно нав'язані центром, який керувався економічною логікою та технократичними поглядами на управління...і якщо деволуція в Шотландії, Уельсі та Північній Ірландії означала розрив із практикою накопичення влади мажоритаризму центрального уряду Великої Британії, то ця практика (мажоритаризму центру) залишалася в силі стосовно Англії» [1, с. 854]. Лише в 2010 р. місцеві райони отримали право формування надмісцевих органів управління та партнерських відносин, але це не супроводжувалося деволуцією – передачею додаткових повноважень. Під час передування на посаді канцлера скарбниці Дж. Осборна (з 2010 до 2016 рр.) нова політика розглядала передачу функцій поза конституційними контекстами як засіб узгодження центр-периферійної політики. Основну увагу приділяли міським угодам, що підписували між урядом та місцевими представниками функціональних економічних зон (FEAs), у поєднанні з фінансуванням на основі конкурсних заявок конкретних проєктів розвитку та відновлення. У відповідь на зростання підтримки зацікавлених осіб та аналітичних центрів (наприклад, Комісії з розвитку місця 2014 р.) міські угоди поступилися місцем угодам з «передачі повноважень». Першу таку угоду (Велика Манчестерська Угода) було підписано в листопаді 2014 року. Надалі такими угодами були сформовані великі «міста-регіони»: Великий Манчестер (2014–2016 рр.); Район міста Шеффілд (2015–2018 рр.); Західний Йоркшир (2015); Вест-Мідлендс (2015 р.); Міський регіон Ліверпуль (2015–2016 рр.) та ін. Водночас ряд угод було зірвано після узгодження (в містах Норфолк, Великий Лінкольншир та ін.). Але «центральні переваги мали вирішальне значення у визначенні структур, через які мали здійснюватися повноваження, делеговані на місцях. Це було пов'язано з непрозорими та значною мірою секретними переговорами

про угоду, що стало предметом серйозної критики. Учасники, можливо, також сприйняли це як ціну, яку варто заплатити за отримання нових повноважень, але в ряді місць це загальмувало процес. Дослідження також показали, що масштаби передачі повноважень на практиці були жорстко обмежені пріоритетами уряду. Тому прогноз про те, що угоди щодо передачі повноважень забезпечують успішну формулу передачі влади в Англії, опинився спірним» [1, с. 855].

Втім, за даними Інституту досліджень публічної політики (Institute for Public Policy Research, IPPR) Великої Британії «Нова мережа місцевого самоврядування» (The New Local Government Network) пропонує розвивати рух створення міст-регіонів, які інтегруватимуть системи врядування для єдиного управління ресурсами для впровадження інновацій і на основі деволуції.

Деволуційні процеси з 60-х рр. ХХ ст. розгорнулися в усіх країнах Європи й були відповіддю не лише на економічні питання розвитку, але і на питання, пов'язані з ідентичністю, демократією, створенням сильних субнаціональних інститутів з демократичними виборами та посиленням політичних обов'язків на місцях. Результатом цих процесів стало формування великих міст-регіонів, агломерацій, метрополій. Лише в центрі ЄС метрополії Лондона, Парижа, Мілана, Мюнхена та Гамбургу налічують 40% населення ЄС і становлять 50% ВВП ЄС.

У Франції з 2010 р. муніципалітети, департаменти та міста можуть об'єднуватись у Метрополіс (Metropole). На початок 2014 р. в цій країні існувало 12 тис. комун, які утворили 2700 міжкомунальних структур. Так, були утворені мегаполіси «Ніцца» (діє з 2011 р., об'єднує 49 муніципалітетів, які утворили єдину Раду з 130 представників муніципалітетів, а також раду мерів) та ще 10 мегаполісів, що керувалися загальним правом (Тулуза, Лілль, Бордо, Нант, Страсбург, Ренн, Руан, Гренобль, Монпельє, Брест) та три з особливими правилами (метрополії Великий Париж, Екс-Марсель-Прованс, Ліон). Наприклад, Страсбург, де розміщується Європарламент та Рада Європи, входить до складу Страсбурзької агломерації, яка складається з 25 комун та має міжмуніципальну раду. Міжмуніципальне об'єднання Кальмару в Ельзасі, поєднує 20 комун, загальний бюджет яких – 200 млн євро.

В Польщі об'єднання міст Верхньої Сілезії та західної Малопольщі, що діє з 2018 р., утворює Верхньосілезько-Заглембовську метрополію з населенням 3,4 млн осіб. Метрополітичний союз – це правова форма об'єднання гмін з метою соціально-економічного розвитку та збереження конкурентноздатності завдяки єдиному управлінню всією інфраструктурою. Метрополія включає 41 місто – Катовіце, Сосновець, Глівіце, Хожув, Битом, Забже, Явожно, Мисловице та ін.,

та отримує фінансування з державного бюджету, від міжнародних партнерів, наприклад від Міжнародної організації з міграції в питаннях розміщення мігрантів. Іншим прикладом метрополії в Польщі є Трьохграддя (TRICITY, Tri-City), що складається з трьох прибережних міст (Гданськ, Гдиня і Сопот) у Померанії на узбережжі Гданської затоки Балтійського моря та інших міст та селищ в їх околицях. У 2021 р. у Трьохградді разом з його агломерацією проживало близько 1,5 млн осіб. Декларація про стратегічне співробітництво, Хартія Трьохграддя, була підписана мерами 3-х міст 2007 р., але єдиним об'єднаним органом управління в Трьохградді є міжмуніципальне Об'єднання громадського транспорту Гданської затоки.

Метрополії беруть певні обов'язки від держави, інших субнаціональних органів чи квазідержавних органів, відповідальність за певну політику та відповідальність за збирання податків.

Іноді, союзи муніципалітетів утворюють транснаціональні єврорайони. Наприклад, «Єврорайон Страсбург – Ортінау» (61 французька громада Страсбурга, Асоціація муніципалітетів кантона Эрштайн, 51 німецька громада Ортенау); «Лілль – Кортрейк – Турне» (152 муніципалітета Франції та Бельгії), «Баскській Єврорайон» (муніципалітети та райони Франції та Іспанії, частина єврорегіону «Аквітанія Еускаді», 2000). Структурні можливості єврорайонів демонструє «Тринаціональний єврорайон Базеля», який утворюють: 1) з швейцарської сторони: кантони Базель – Штадт та Базель-Ланд, Асоціація планування «Fricktal Regio» в кантоні Ааргау, а також райони Тірштайн, Дорнек та Форум Шварцбубенланд в кантоні Золотурн; 2) з німецької сторони: міста та громади в окрузі Лёррах та міста Вер та Бад – Зекінген в районі Вальдсхут – Тінген; 3) з французької сторони: муніципалітети, розташовані по периметру агломерації Сент-Луї департаменту Верхній Рейн. Такі єврорайони можуть бути встановлені: 1) угодою про спільні проекти; 2) місцевою асоціацією з транскордонного або прикордонного співробітництва, яка може розробляти плани транскордонного співробітництва між містами або комунами; 3) структурами, що дозволяють передачу влади та обираються усіма громадянами району. Це має конституційні наслідки для країн, які мають брати це до уваги при складанні угод.

Практики офіційних і довгострокових відносин між поселеннями, різними групами та з різними цілями, які зазвичай розташовані в різних національних державах визначає факт утвореного союзу міст. Іноді такі союзи підтримують різні форми співробітництва підписанням угод про особливі «побратимські відносини». Очевидно що такі відносини мають підкреслено поглиблений, певною мірою виведений за межі лише економічних форм взаємодії, характер. В 1991 р. американський жур-

нал «Аннали Асоціації американських географів» опублікували статтю У. Зелінські «Побратимство світу: міста-побратими в географічній та історичній перспективі», в якій автор вказував, що «за останні сорок років понад 11 тис. міст-побратимів оформили свої муніципальні відносини принаймні в 159 країнах», та зазначав, що побратимство міст – це встановлення та практика різними групами відносно формальних і довготривалих відносин між поселеннями, які зазвичай розташовані в різних національних державах, яке було винайдено як організоване явище в Західній Європі після Другої світової війни, звідки воно поширилося до США та інших «розвинених країн» під час холодної війни, а також до колишніх країн «Східного блоку» та «Третього світу» протягом 1980-х рр. [50]. Він також зазначив, що міста-побратими, як правило, формують стійкі історичні зв'язки між населеними пунктами для розв'язання спільних проблем економічного, культурного, рекреаційного чи ідеологічного характеру. Але під заголовком «незавершені справи» він поставив два дослідницьких питання: 1) міста-побратими зміцнюють чи підривають авторитет національної держави? 2) чи допомогло побратимство створити транснаціональну спільність думок і поведінки? [50, с. 1–2].

Н. Кларк, який з 2010-х рр. досліджує новий локалізм та процес «твіннінгу» (встановлення побратимських відносин) розвиває оригінальну концептуалізацію міст-побратимів, стверджуючи, що це не стільки історичний рух, скільки модель взаємодії, модель устрою, інструмент вирішення інфраструктурних та соціальних проблем [15; 16; 17; 18].

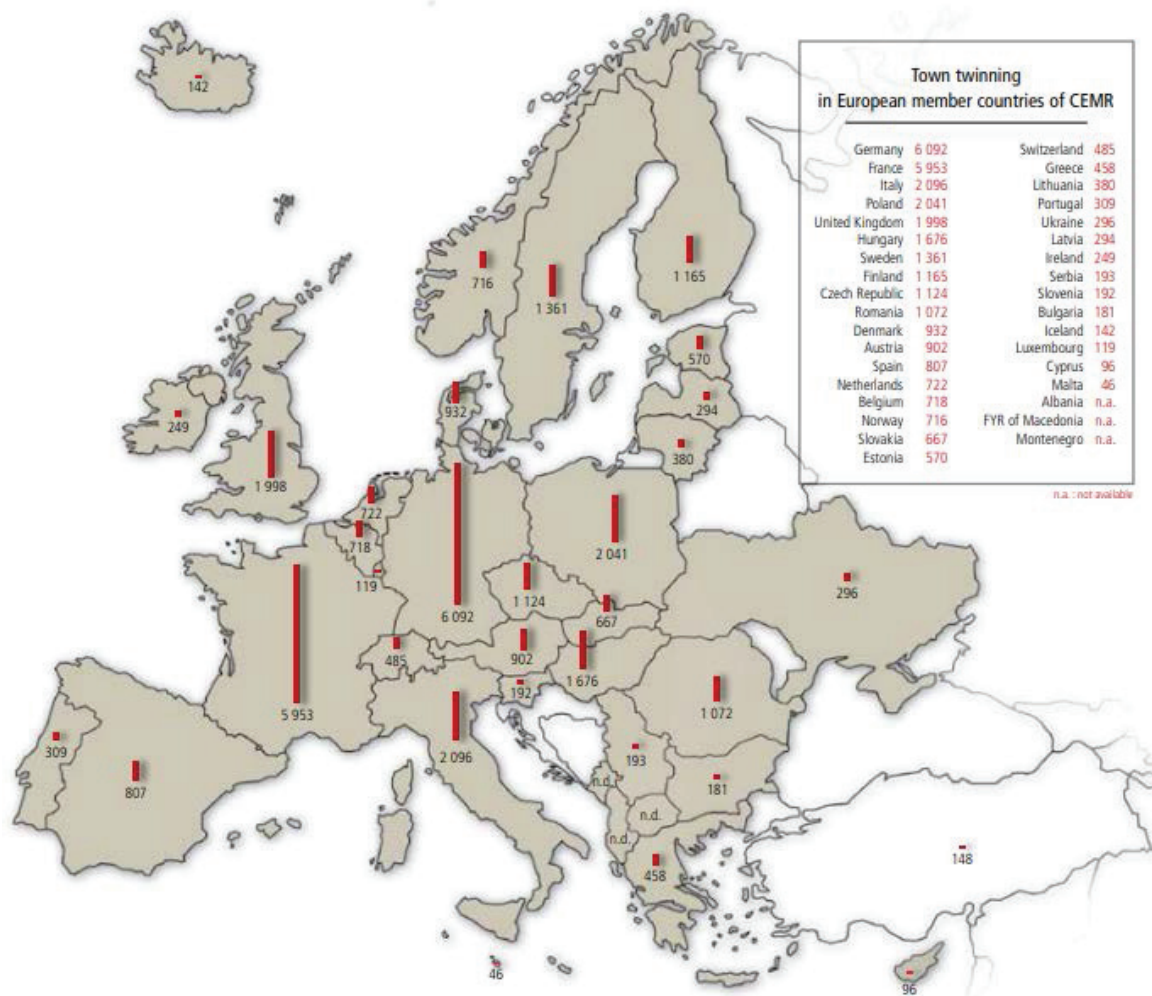
Наприклад, утворена в 1956 р. за ініціативою президента Д. Ейзенхауера «Міжнародна мережа міст-побратимів» (Sister Cities International) є неприбутковою мережею громадської дипломатії, яка створює та зміцнює партнерські відносини між громадами США та інших країн. В межах цієї мережі понад 2000 міст, штатів та округів співпрацюють із понад 140 країнами світу. Міжнародна мережа міст-побратимів – це мережева організація, яка зв'язує юрисдикції в США з громадами по всьому світу: визнає, реєструє, координує зв'язки між містами-побратимами, округами, муніципалітетами, областями, префектурами, провінціями, регіонами, штатами, містами та селищами. У 1967 р. організація стала некомерційним фондом у зв'язку з неймовірним зростанням популярності. 37 міст України мають відносини побратимства з містами в США. Наприклад, місто Ужгород підтримує такі відносини із містом Корвалліс в штаті Орегон. В червні 2022 р. співголова Ради Асоціації міст-побратимів Корвалліс-Ужгород Піт Бобер прибув до Ужгорода, щоб провести переговори з керівництвом міста та області та обговорити нові шляхи співпраці міст, які співпрацюють вже 30 років.

В Європі практика «побратимських» відносин була активована після Другої світової війни на тлі розвитку єдиного європейського ринку та розвитку транснаціональних форм співпраці [16]. Міхаель Хойпл – президент Ради європейських муніципалітетів та регіонів (CEMR) зазначає, що метою перших побратимських зв'язків після Другої світової війни було об'єднання народів Франції та Німеччини, і перша хвиля побратимських зв'язків, підписана в 1950-х рр., переважно включала ці дві країни. Коли Франція та Німеччина підписали Договір про дружбу 1963 р., можна було нарахувати вже 120 франко-німецьких побратимських угод. Пізніше «побратимство» диверсифікувалося і поступово охопило всі європейські країни. Також він акцентує, що «побратимство лежить в основі засновницьких цілей та діяльності CEMR, яка з моменту свого створення в 1951 р. сприяла розвитку зв'язків обміну та співпраці між містами та громадами як рушійної сили зростання і розвитку Європейського Союзу» [11]. У 1991 р. CEMR підрахувала понад 8500 побратимських угод, які об'єднували міста з 14 країн (на той час 12 держав-членів, а також Австрія і Швейцарія). Через 15 років кількість побратимів значно зросла. Дослідження CEMR, проведене в 2006 р. у 35 країнах виявили, що в Європі існує понад 17 тис. побратимів, у кожному з яких беруть участь щонайменше два місцеві органи влади (див. Карта 1).

Рада європейських муніципалітетів і регіонів (CEMR) створила спеціальний вебсайт «twinning.org», який має подвійну мету: надати вам повну інформацію про Twinning (процес побратимства міст та муніципалітетів) і допомогти вам знайти партнера Twinning [12].

Відтак, глобальні економічні перетворення та підтримувана міжнародними та регіональними організаціями стратегія глобального розвитку політики та управління на «основі місця» впливають на активність форм міжміського співробітництва, утворення мереж мегаполісів та транснаціональних мереж, поглиблює муніципальний інтернаціоналізм та дипломатію на основі міст в умовах глобальної «революції деволуції». Міста, як центри постіндустріального технологічного розвитку, центри інновацій активно використовують місцевий масштаб для досягнення глобальних стратегічних цілей, маючи інструмент – повноваження, отримані внаслідок реформ деволуції, фінансові та технологічні можливості, отримані внаслідок форм міжнародного співробітництва як уздовж кордонів національних держав, так і понад кордонами національних держав в системах мережевого характеру, підтриманих традиціями та новаціями «твіннінгу» та парадипломатії. Очевидно, що політика нового муніципалізму – це основа глобальної трансформації в усьому комплексі галузевих відносин.

Міста-побратими в європейських країнах-членах Ради європейських муніципалітетів та регіонів (Council of European Municipalities and Regions, CEMR)

Джерело: [11, с. 4]

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ayres S., Flinders M., Sandford M. Territory, power and statecraft: Understanding English devolution. *Regional Studies*. 2018. Vol. 52, Is. 6. P. 853–864.
2. Baird K., Bookchin D., Colau A. *Fearless Cities: A Guide to the Global Municipalist Movement*. Complier: Barcelona en Comu. London: New Internationalist, 2019. 256 p.
3. Balgaranov D. EU Commission welcomes the Friends of New European Bauhaus to a collaborative lab. April 4, 2022. URL: <https://www.themayor.eu/en/view/eu-commission-welcomes-the-friends-of-new-european-bauhaus-to-a-collaborative-lab-10241> (дата звернення 26.09.2022).
4. Bongers P., McCallum D. Partnership for Local Capacity Development: Building on the Experiences of City-to-City Cooperation. HS(02)/P273. World Association of Cities and Local Authorities Coordination (WACLAC) and UN-HABITAT. New York. Nairobi: UN-HABITAT: WACLAC, 2003. 56p. URL: [- digitallibrary.un.org/record/504954 \(дата звернення 26.09.2022\)
 5. Bontenbal M., Van Lindert P. Transnational city-to-city cooperation: Issues arising from theory and practice. *Habitat International*. 2009. Vol. 33, P. 131–133.
 6. Bookchin M. *The Ecology of Freedom: The Emergence and Dissolution of Hierarchy*. Palo Alto, California, Cheshire Books. 392 p. URL: \[https://files.libcom.org/files/Murray_Bookchin_The_Ecology_of_Freedom_1982.pdf\]\(https://files.libcom.org/files/Murray_Bookchin_The_Ecology_of_Freedom_1982.pdf\) \(дата звернення 27.09.2022\)
 7. Bradbury J. Territory and power revisited: Theorising territorial politics in the United Kingdom after devolution. *Political Studies*. 2006. Vol. 54, Is. 3. P. 559–582. doi: 10.1111/j.1467-9248.2006.00615.x
 8. Bulpitt J. *Territory and Power in the United Kingdom*. Manchester: Manchester University Press. 1983. 246 p.
 9. Campbell E. The ideals and origins of the Franco-German sister cities movement, 1945-1970. *History of European Ideas*. 1987. Vol. 8, Is. 1. P. 77–95.](https://

</div>
<div data-bbox=)

10. Carson K. Libertarian municipalism: Networked cities as resilient platforms for post-capitalist transition. *Center for a Stateless Society*. 2017. URL: <https://c4ss.org/content/50407> (дата звернення 26.09.2022)
11. CCRE. CEMR. Twinning for tomorrow's world : Practical handbook. 2007. 34 p. URL: https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/twinning_for_tomorrows_world_en.pdf (дата звернення 26.09.2022)
12. CCRE. CEMR. Twinning. Org. URL: <http://www.twinning.org/en/page/enter-our-universe-of-twinning#.Y1LfPnZBxPY>(дата звернення 26.09.2022)
13. Cities Today. URL: <http://www.cities-today.com> (дата звернення 26.09.2022)
14. City-to-City Cooperation: Issues Arising from Experience. HS(02)/C5812001. UN Centre for Human Settlements (Habitat) United Towns Organization World Association of Cities and Local Authorities Coordination. Nairobi : UNCHS, 25 May 2001. 46 p. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/501789> (дата звернення 26.09.2022)
15. Clarke N. Globalising care? Town twinning in Britain since 1945. *Geoforum*. 2011. Vol. 42. P. 115–125. URL: https://eprints.soton.ac.uk/169119/1/Globalising_care_FAVPPR.pdf (дата звернення 26.09.2022)
16. Clarke N. *Town Twinning in Britain Since 1945*. Summary of Findings (School of Geography, University of Southampton, 2009. URL: <http://www.soton.ac.uk/geography/research/ecs/twinning/index.html> (дата звернення 28.09.2022)
17. Clark N. Town twinning in Cold-War Britain: (Dis)continuities in twentieth-century municipal internationalism. *Contemporary British History*. 2010. Vol. 24, Is.2. P. 173–191.
18. Clarke N. In what sense 'spaces of neoliberalism'? The new localism, the new politics of scale, and town twinning. *Political Geography*. 2010. Vol. 28. P. 496–507.
19. Cochrane A. *Whatever happened to local government?* Open University Press, Buckingham. 1993. 153 p.
20. Convery A. Devolution and the limits of Tory statecraft: The Conservative Party in coalition and Scotland and Wales. *Parliamentary Affairs*. 2014. Vol. 67, Is. 1. P. 25–44. doi: 10.1093/pa/gst020
21. Cooperation Jackson. URL: <https://cooperationjackson.org/> (дата звернення 26.09.2022)
22. Cremer R., de Bruin A., Dupuis A. International sister cities: Bridging the global-local divide. *American Journal of Economics and Sociology*. 2001. Vol. 60, Is. 1. P. 377–401.
23. Dogliani P. European Municipalism in the First Half of the Twentieth Century: The Socialist Network. *Contemporary European History*. 2002. Vol. 11, Is. 4. P. 573–596.
24. EC. Sustainable urban development. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/EN/policy/themes/urban-development/ (дата звернення 26.09.2022)
25. Eurocities. URL: <https://eurocities.eu/about-us/> (дата звернення 26.09.2022)
26. Ewen S., Hebbert M. European cities in a networked world during the long twentieth-century. *Environment and Planning: Government and Policy*. 2007. Vol. 25. P. 327–340.
27. Ewen Sh., Couperus S. Whose 'urban internationale'? Intermunicipalism in Europe, c. 1924–1936: The Value of a Decentred, Interpretive Approach to Transnational Urban History / *Beyond Borders: Comparative and Transnational Approaches to Urban History*. Routledge, 2015. P. 149–172. URL: <https://eprints.leedsbeckett.ac.uk/id/eprint/1801/1/WhoseUrbanInternationaleAM-EWEN.pdf> (дата звернення 26.09.2022)
28. Florida R. *The Rise of the Creative Class*. L.: Basic Books, 2014. 512 p.
29. Friends of Europe. URL: <https://www.friendsofeurope.org/> (дата звернення 26.09.2022)
30. Hall T., Hubbard P. *The Entrepreneurial City: Geographies of Politics, Regime, and Representation*. Chichester, England ; New York : Wiley, 1998. 370 p.
31. Hobbs H. *City Hall Goes Abroad: The Foreign Policy of Local Politics*. London: Sage, 1994. 136 p.
32. Kincaid J. Rain clouds over municipal diplomacy: Dimensions and possible sources of negative public opinion. / Fry E., Radebaugh, L., Soldatos, P. (Eds.) *The New International Cities Era: The Global Activities of North American Municipal Governments*. Brigham University, Provo, UT, 1989. P. 223–250.
33. Kirby A., Marston S., Seasholes K. World cities and global communities: The municipal foreign policy movement and new roles for cities / Knox P., Taylor P. (Eds.) *World Cities in a World-System*. Cambridge University Press, Cambridge, 1995. P. 267–279.
34. Lauermaun J. Municipal statecraft: Revisiting the geographies of the entrepreneurial city. *Progress in Human Geography*. 2018. Vol. 42, Is. 2. P. 205–224.
35. Lofland J. Consensus movements: City twinning and derailed dissent in the American eighties. *Research in Social Movements, Conflict and Change*. 1989. Vol. 11. P. 163–196.
36. Massey D. *World City*. Cambridge: Polity, 2007. 272 p.
37. Metropolis Strategic Action Plan 2021–2023. Active listening to transform our metropolitan spaces. 46 p. URL: https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/Strategic-Action-Plan_2021-2023.pdf (дата звернення 26.09.2022)
38. Metropolis. Annual Report, 2021. URL: https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/AnnualReport_2021_EN_v5.pdf (дата звернення 26.09.2022)
39. Russell B. Beyond the local trap: New municipalism and the rise of the Fearless Cities. *Antipode*. 2019. Vol. 51, Is. 3. P. 989–1010.
40. Shuman M. Dateline main street: Local foreign policies. *Foreign Policy*. 1986-1987. Vol. 65. P. 154–174.
41. Shuman M. Dateline main street: Courts versus local foreign policies. *Foreign Policy*. 1992. Vol. 86. P. 158–159.
42. The City of Inverness Town Twinning Committee. Joint Report by Inverness City Manager and Chairman, The City of Inverness Town Twinning Committee. Report No 99/08. Inverness City Committee. 8 December 2008. URL: <http://www.highland.gov.uk/NR/rdonlyres/1C07A195-EF04-454D-81B8-ADAE15058FC0/ICC9908.pdf> (дата звернення 28.09.2022)

43. TheMayor.EU. URL: <https://www.themayor.eu/en> (дата звернення 26.09.2022)

44. Thompson M. What's so new about New Municipalism? *Progress in Human Geography*. March 9, 2020. URL: <https://livrepository.liverpool.ac.uk/3093982/1/0309132520909480.pdf> (дата звернення 26.09.2022)

45. United Cities and Local Governments, UCLG. URL: <https://www.uclg.org/en/organisation/about> (дата звернення 26.09.2022)

46. URBACT cities. Driving Change for better cities. URL: <https://urbact.eu/urbact-glance> (дата звернення 26.09.2022)

47. URBAN FUTURE. URL: <https://urban-future.org/> (дата звернення 26.09.2022)

48. USE (Urban Sustainability Exchange). URL: <https://use.metropolis.org/> (дата звернення 26.09.2022)

49. Welcome to the Centenary Movement of Local and Regional Governments #UCLGmeetsBasic Guide for active participation in UCLG's governing bodies. 32 p. URL: https://www.uclg.org/sites/default/files/eng-guia_statutory-web-ok.pdf (дата звернення 26.09.2022)

50. Zelinsky W. The twinning of the world: Sister cities in geographic and historical perspective. *Annals of the Association of American Geographers*. 1991. Vol. 81, Is.1. P. 1–31.

REFERENCES:

1. Ayres, S., Flinders, M., Sandford, M. (2018) Territory, power and statecraft: Understanding English devolution. *Regional Studies*, 2018, vol. 52, is. 6, pp. 853–864.

2. Baird, K., Bookchin, D., and A. Colau (2019) *Fearless Cities: A Guide to the Global Municipalist Movement*. Complier: Barcelona en Comu. London: New Internationalist.

3. Balgaranov, D. EU Commission welcomes the Friends of New European Bauhaus to a collaborative lab. April 4, 2022. Retrieved from: <https://www.themayor.eu/en/a/view/eu-commission-welcomes-the-friends-of-new-european-bauhaus-to-a-collaborative-lab-10241>

4. Bongers, P., McCallum, D. (2003) Partnership for Local Capacity Development: Building on the Experiences of City-to-City Cooperation. HS(02)/P273. World Association of Cities and Local Authorities Coordination (WACLAC) and UN-HABITAT. New York. Nairobi : UN-HABITAT : WACLAC. Retrieved from: <https://digitallibrary.un.org/record/504954>

5. Bontenbal, M., Van Lindert, P. (2009) Transnational city-to-city cooperation: Issues arising from theory and practice. *Habitat International*, vol. 33, pp. 131–133.

6. Bookchin, M. (2018) *The Ecology of Freedom: The Emergence and Dissolution of Hierarchy*. Palo Alto, California, Cheshire Books. Retrieved from: https://files.libcom.org/files/Murray_Bookchin_The_Ecology_of_Freedom_1982.pdf

7. Bradbury, J. (2006) Territory and power revisited: Theorising territorial politics in the United Kingdom after devolution. *Political Studies*, vol. 54, is. 3, pp. 559–582.

8. Bulpitt, J. (1983) *Territory and Power in the United Kingdom*. Manchester: Manchester University Press.

9. Campbell, E. (1987) The ideals and origins of the Franco-German sister cities movement, 1945–1970. *History of European Ideas*, vol. 8, is. 1, pp. 77–95.

10. Carson, K. (2017) Libertarian municipalism: Networked cities as resilient platforms for post-capitalist transition. *Center for a Stateless Society*. Retrieved from: <https://c4ss.org/content/50407>

11. CCRE. CEMR. (2007) *Twinning for tomorrow's world : Practical handbook*. Retrieved from: https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/twinning_for_tomorrows_world_en.pdf

12. CCRE. CEMR. (2022) *Twinning. Org*. Retrieved from: <http://www.twinning.org/en/page/enter-our-universe-of-twinning#.Y1LfPnZBxPY>

13. *Cities Today* (2022) Retrieved from: <http://www.cities-today.com>

14. C2C. (2001, 25 May) *City-to-City Cooperation: Issues Arising from Experience*. HS(02)/C5812001. UN Centre for Human Settlements (Habitat) United Towns Organization World Association of Cities and Local Authorities Coordination. Nairobi : UNCHS. Retrieved from: <https://digitallibrary.un.org/record/501789>

15. Clarke, N. (2011) Globalising care? Town twinning in Britain since 1945. *Geoforum*, vol. 42, pp. 115–125 . Retrieved from: https://eprints.soton.ac.uk/169119/1/Globalising_care_FAVPPR.pdf

16. Clarke, N. (2009) *Town Twinning in Britain Since 1945*. Summary of Findings (School of Geography, University of Southampton. Retrieved from: <http://www.soton.ac.uk/geography/research/ecs/twinning/index.html>

17. Clark, N. (2010) Town twinning in Cold-War Britain: (Dis)continuities in twentieth-century municipal internationalism. *Contemporary British History*. *Contemporary British History*, vol. 24, is. 2, pp. 173–191.

18. Clarke, N. (2010) In what sense 'spaces of neoliberalism'? The new localism, the new politics of scale, and town twinning. *Political Geography*, vol. 28, pp. 496–507.

19. Cochrane, A. (1993) *Whatever happened to local government?* Open University Press, Buckingham.

20. Convery, A. (2014) Devolution and the limits of Tory statecraft: The Conservative Party in coalition and Scotland and Wales. *Parliamentary Affairs*, vol. 67, is. 1, pp. 25–44.

21. *Cooperation Jackson*. (2022) Retrieved from: <https://cooperationjackson.org/>

22. Cremer, R., de Bruin, A., and A. Dupuis (2001) International sister cities: Bridging the global-local divide. *American Journal of Economics and Sociology*, Vol. 60, Is. 1, pp. 377–401.

23. Dogliani, P. (2002) European Municipalism in the First Half of the Twentieth Century: The Socialist Network. *Contemporary European History*, vol. 11, is. 4, pp. 573–596.

24. EC. (2022) Sustainable urban development. European Commission. Retrieved from: https://ec.europa.eu/regional_policy/EN/policy/themes/urban-development/

25. Eurocities. (2022) Retrieved from: <https://eurocities.eu/about-us/> (дата звернення 26.09.2022)

26. Ewen, S., Hebbert, M. (2007) European cities in a networked world during the long twentieth-century. *Environment and Planning: Government and Policy*, vol. 25, pp. 327–340.

27. Ewen, Sh., Couperus, S. (2015) Whose 'urban internationale'? Intermunicipalism in

- Europe, c. 1924–1936: The Value of a Decentred, Interpretive Approach to Transnational Urban History / *Beyond Borders: Comparative and Transnational Approaches to Urban History*. Routledge, pp. 149–172. Retrieved from: <https://eprints.leedsbeckett.ac.uk/id/eprint/1801/1/WhoseUrbanInternationaleAM-EWEN.pdf>
28. Florida, R. (2014) *The Rise of the Creative Class*. L.: Basic Books.
29. Friends of Europe. (2022). Retrieved from: <https://www.friendsofeurope.org/>
30. Hall, T., Hubbard, P. (1998) *The Entrepreneurial City: Geographies of Politics, Regime, and Representation*. Chichester, England; New York: Wiley.
31. Hobbs. H. (1994) *City Hall Goes Abroad: The Foreign Policy of Local Politics*. London: Sage.
32. Kincaid, J. (1989) Rain clouds over municipal diplomacy: Dimensions and possible sources of negative public opinion. In: Fry, E., Radebaugh, L., Soldatos, P. (Eds.) *The New International Cities Era: The Global Activities of North American Municipal Governments*. Brigham University, Provo, UT, pp. 223–250.
33. Kirby, A., Marston, S. And K. Seasholes (1995) World cities and global communities: The municipal foreign policy movement and new roles for cities. In: Knox P., Taylor P. (Eds.) *World Cities in a World-System*. Cambridge University Press, Cambridge, pp. 267–279.
34. Lauer mann, J. (2018) Municipal statecraft: Revisiting the geographies of the entrepreneurial city. *Progress in Human Geography*, vol.42, is. 2, pp. 205–224.
35. Lofland, J. (1989) Consensus movements: City twinning and derailed dissent in the American eighties. *Research in Social Movements, Conflict and Change*, vol. 11, pp. 163–196.
36. Massey, D. (2007) *World City*. Cambridge: Polity.
37. Metropolis. (2021) *Metropolis Strategic Action Plan 2021–2023. Active listening to transform our metropolitan spaces*. Retrieved from: https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/Strategic-Action-Plan_2021-2023.pdf
38. Metropolis. (2021) *Annual Report 2021*. Retrieved from: https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/AnnualReport_2021_EN_v5.pdf
39. Russell, B. (2019) Beyond the local trap: New municipalism and the rise of the Fearless Cities. *Antipode*, vol. 51, is. 3, pp. 989–1010.
40. Shuman, M. (1987) Dateline main street: Local foreign policies. *Foreign Policy*, vol. 65, pp. 154–174.
41. Shuman, M. (1992) Dateline main street: Courts versus local foreign policies. *Foreign Policy*, vol. 86, pp. 158–159.
42. The City. (2008) *The City of Inverness Town Twinning Committee. Joint Report by Inverness City Manager and Chairman, The City of Inverness Town Twinning Committee. Report No 99/08*. Inverness City Committee. Retrieved from: <http://www.highland.gov.uk/NR/rdonlyres/1C07A195-EF04-454D-81B8-ADAEE15058FC/0/ICC9908.pdf>
43. TheMayor.EU. (2022) Retrieved from: <https://www.themayor.eu/en>
44. Thompson, M. (2020) What's so new about New Municipalism? *Progress in Human Geography*. Retrieved from: <https://livrepository.liverpool.ac.uk/3093982/1/0309132520909480.pdf>
45. UCLG. (2022) *United Cities and Local Governments*. Retrieved from: <https://www.uclg.org/en/organisation/about> (дата звернення 26.09.2022)
46. URBACT cities. (2022) *Driving Change for better cities*. Retrieved from: <https://urbact.eu/urbact-glance>
47. URBAN FUTURE. (2022) Retrieved from: <https://urban-future.org/>
48. USE (Urban Sustainability Exchange). (2022) Retrieved from: <https://use.metropolis.org/>
49. Welcome. (2022) *Welcome to the Centenary Movement of Local and Regional Governments #UCLGmeetsBasic Guide for active participation in UCLG's governing bodies*. Retrieved from: https://www.uclg.org/sites/default/files/eng-guia_statutory-web-ok.pdf
50. Zelinsky, W. (1991) The twinning of the world: Sister cities in geographic and historical perspective. *Annals of the Association of American Geographers*, vol. 81, is.1, pp. 1–31.

New municipalism: a global «place-based politics»

Andriyev Bohdan Yevstafiyovych

Postgraduate Student at the Department of International Politics
Uzhhorod National University
University str., 14, Uzhgorod, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0254-6512

The article offers an analysis of the trends in the development of new municipalism - the ideology of a global social movement focused on the democratic transformation of the nation-state and economy, based on the policy of cohesion, and the involvement of the population in active forms of local interaction. The global management strategy of the formation of urbanized polycentric networks of megacities and regions, the development of transnational networks and connections in the context of state reforms of municipal management and the promotion of global "politics based on place" is implemented thanks to the assertion of municipalism and forms of intermunicipal cooperation based on internationalism, the revolution of devolution. The problem of forming a new type of municipal administration, as well as the problem of strengthening local self-government, appear as a complex of issues of the logic of center-periphery relations, intercity cooperation and paradiplomacy, financial capacity to support innovations. The article states that the rising "international municipalism", dominated by European and transatlantic municipal ties, was formally organized as early as the early 20s of the XIX century, but efforts to develop a coordinated strategy for managing city and municipal networks were most evident in the second half of the 20th century as the formation of international organizations such as the International Union of Local Authorities, the International Union of Cities, the World Federation of Sister Cities, the International Federation of United Cities, the Metropolis organization, the Council

of European Municipalities and Regions (CEMR). Today, municipalism is developing due to the spread of intercity networks and international associations, such as the URBAN FUTURE Global Conference, TheMayor.EU, Friends of Europe, URBACT, USE (Urban Sustainability Exchange), Cities Today, the Eurocity network, and others. The article examines EU programs for the development of inter-municipal cooperation, in particular, the “New European Bauhaus” movement, as well as the impact of devolution reforms on changes in the system of center-periphery relations, manifested in the development of transnational networks of Eurodistricts, twinning systems - twinning relations of the intracontinental and intercontinental type.

Key words: urban policy, intermunicipal cooperation, municipalism, localism, twinning, political process.